

RUSKE ČETE ZAVZELE 100 NADALJNIH VASI PRI ORLU

Rusi neusmiljeno udrihajo po Nemcih. — Amerikanci zavzeli na Siciliji devet nadaljnjih krajev

STALIN ZAHTEVA HITLERJEVO GLAVO

LONDON, 2. avgusta. — Ruske čete pred Orlom so napredovale večeraj od petih do sedem in pol milj, zavzele nad 100 vasi ter pobile nad 4.600 Nemcev. Nemci se sicer povsod umikajo, toda tekoma umika se srdito branijo.

Na nekem neimenovanem odseku so Rusi pobili 1.500 nacistov ter sestrelili 97 nemških letal.

Na leningrajski fronti so ruski izvidniki in ostrorelci ubili okoli 500 Nemcev.

Da smatrajo Rusi Moskvo za svojo popolnoma varno, je razvidno iz poziva ruske vlade tujim poslaništvom v Kujbiševu, naj se slednje zopet vrnejo v Moskvo.

Stalin zahteva Hitlerjevo glavo

Ko je predsednik Roosevelt dne 2. avgusta nevturalne države, naj ne dajo zavetišča Mussoliniju in ostalim fašističnim

Italija na pragu revolucije; slovenski partizani vdrl v Italijo

Ciano je odstavljen. — Nemci razorožujejo italijansko vojsko. — Stavke in demonstracije ter pobiranje fašistov. — Odhajanje Italijanov z Balkana. — Slovenski partizani vdrl v Italijo.

Ker vzbujajo dogodki v Italiji veliko pozornost po vsem svetu, zlasti pa med Slovenci in ostalimi Jugoslavi, katerim je bila italijanska fašistična in militaristična politika v veliko nesrečo, bomo posvetili tem dogodkom več prostora in pozornosti, kot je posvečamo dogodkom v drugih delih sveta.

Od sobote, ko je izšla zadnja številka našega lista za pretekli teden, je zaznamovati v Italiji velik razvoj dogodkov, ki jih bomo objavili, kakor so bili poročani.

CIANO JE KONČAL

V soboto so naznanila poročila, da je bil odpoklican kot poslanik italijanske vlade pri Vatikanu grof Galeazzo Ciano, zet strmooglavljenega Mussolinija in mož njegove hčere Ede.

RAZOROŽEVANJE ITALIJANOV

Iz Kaira naznanjajo, da so pričeli Nemci razoroževati italijanske čete v Larissi, Grčiji, kateri kraj tvori vrata v Albanijo. Nemci so prevzeli kontrolo v Atenah ter bodo kmalu zagospodarili nad vso Grčijo.

STAVKE IN DEMONSTRACIJE ZA MIR

V Italiji so na dnevnem redu stavke in demonstracije za mir, zlasti v mestih Milanu, Turinu, Neaplju, Benetkah, v Bologni in Genovi. Iz vsega tega je razvidno, da je na delu gibanje ogromne podtalne organizacije.

POBLJANJE FAŠISTOV

V Milanu, Bologni in v Florenci je bilo pobitih mnogo fašistov, v Neaplju pa je bilo aretiranih 4.000 fašističnih milicnikov, kakor tudi policijski

zločincem, ni pri tem imenoval Hitlerjevega imena. Vzrok za to je, ker je Stalin zahteval od ameriške in britanske vlade, da bo on, namreč Stalin, tisti, ki bo delal obračun s Hitlerjem, katerega se mora izročiti Rusiji v slučaju, da prej ne pogine.

BOJI NA SICILII

Zavezniški glavni stan v Severni Afriki, 1. avgusta. — Ameriške čete, ki prodirajo preko nemških obrambnih črt, so zavzele danes devet krajev na severni Siciliji. Nemci se vsepovsod srdito branijo. Zavezniška letala so tudi napadla italijanske baze v okolici bojišč.

INVAZIJA KISKE

LONDON, 1. avgusta. — Radio v Vichyju je danes naznanil, da so se ameriške čete izkrcale na Kiski. Ameriška vlada te vesti niti ne zanika, niti je ne potrjuje.

ODHAJANJE ITALIJANOV Z BALKANA

Skozi Balkan se pomikajo nemške oklopne formacije in "brezkončne kolone" drugega nemškega vojskovanja, ki je na potu, da zavzame pozicije v krajih, kjer pričakujejo Nemci vdora zaveznikov.

HITLERJEVA PONUDBA

Madriški radio je v soboto sporočil, da je Hitler ponudil italijanski vladi svoje policijske čete, ki bi zatirale demonstracije italijanskega ljudstva.

SLOVENC V ITALIJI

Jugoslovanska vlada v Londonu je v soboto naznanila, da sta slovenska peta in šesta brigada Mihajlovičevih mož prebili italijanske linije ter prodrli do Vidma (Udine) v severno Italijo.

V kolikor se tiče gornja vest Mihajlovičevega moštva, je absolutno neresnična. Mihajlovič nima v Sloveniji nobene zaslombe in nobenega moštva, razen nekaterih redkih belogardistov, ki pa kot bojna enota ne prihajajo v poštev. Vse slovenske gerilske brigade sestojajo iz borcev Osvobodilne fronte, ki se nazivajo partizani. Svetovno časopisje je to vest jugoslovanske vlade pozneje popravilo v toliko, da je izpustilo Mihajlovičovo ime ter poročalo o napadu jugoslovanskih gerilcev na severno Italijo. Jugoslovanski oblastniki v Londonu hočejo zopet proslaviti Mihajloviča na račun resničnih slovenskih svobodoborcev.

PRAVA REVOLUCIJA

Iz Berna v Švici je prispelo

Jadralnik tresil na zemljo; deset mrtvih

Med ubitimi je bil tudi župan mesta St. Louisa. — Demonstracija se je izpremenila v katastrofo.

ST. LOUIS, 1. avgusta. — Nad tukajšnjim letališčem se je danes v višini 1.500 čevljev odlomilo krilo orjaškega armadnega jadralnega letala, nakar je jadralnik tresil na zemljo, pri čemer je bilo ubitih deset oseb, ki so se nahajale na njem. Med ubitimi sta tudi William Dee Becker, župan mesta St. Louisa, in major William B. Robertson, pionirski letalec in topničar.

Jadralnik, ki je bil enak olemu, kateri je nedavno preletel Atlantik, je tresil na zemljo v navzočnosti tisočevih ljudi, ki so opazovali polet.

Množica, zlasti ženske, so postale histerične, ko je jadralnik tresil na zemljo. Trupla ubitih so bila vržena 30 do 50 čevljev daleč od razbitin.

Vodstvo armadnega letalstva je hotelo prirediti z jadralnikom lepo demonstracijo, ki pa se je izpremenila v katastrofo.

DAN ABESINSKEGA CESARJA

Eden izmed onih, ki so doživeli s padcem Mussolinija svoje največje zadoščenje, je Haile Selassie, cesar Etiopije. Lev iz Judeje je premagal Šakala od Tiberja. Če kdo, ima abesinski cesar dovolj razlogov, proslavljati Mussolinijev padec. Abesinski cesar je bil prvi, ki je občutil Mussolinijevo moč, bil pa je tudi prvi, ki je doživel sladko osveto ter se vrnil na prestol, s katerega ga je bil zapodil Mussolini.

večera poročilo, da je izbruhnila v severni Italiji skoraj prava revolucija, ko je ljudstvo znanalo, da so zavezniki izjavili, da bodo zopet začeli bombardirati Italijo, ker je maršal Badoglio ignoriral njihove pogoje v zvezi s svojim sodelovanjem z Nemci. General Eisenhower je sporočil italijanskemu ljudstvu po radiu, da so zavezniški bombniki prenehali z bombardiranjem Italije, ker so hoteli dati zavezniški Italijanom čas, da sprejmejo njihove pogoje. Toda s tem, da maršal Badoglio ničesar ne ukrene, profitirajo samo Nemci v deželi, ki hite ojačevati svoje pozicije, ki imajo mir pred zavezniško zračno silo.

ZA STRMOGLAVLJENJE BADOGLIA

Poročila, ki so prispela v Švico, naznanjajo, da so se v mnogih krajih italijanski vojaki pridružili demonstrantom. Demonstrantje zahtevajo strmooglavljenje Badoglija in takojšen mir.

Neka tajna italijanska radiopostaja poziva Italijane, naj podpro petero vodilnih italijanskih političnih strank, ki so se zopet pojavile, in katere zahtevajo strmooglavljenje maršala Badoglija.

Nov York Times prinaša na vidnem mestu velik fotografski posnetek skupine jugoslovanskih ujetnikov, ki pomagajo zavezniškim četam pri delu na Siciliji. Besedilo pod sliko je naslednje:

ZA VEZNIKI SO OSVOBODILI NA SICILII SKUPINO JUGOSLOVANSKIH UJETNIKOV

New York Times prinaša na vidnem mestu velik fotografski posnetek skupine jugoslovanskih ujetnikov, ki pomagajo zavezniškim četam pri delu na Siciliji. Besedilo pod sliko je naslednje:

"Jugoslovanske čete, katere je osiše ujelo na Balkanu in

Ukaz za izpraznitev Berlina

Nemške oblasti so odredile evakuacijo šolarjev in vseh civilistov, ki niso neobhodno potrebni.

NEW YORK, 1. avgusta. — David Anderson, NBC poročevalec v Stockholmu, je danes sporočil, da je Joseph Goebbels, minister nemške propagande, ukazal vsemu civilnemu prebivalstvu Berlina, naj se nemudoma izseli iz mesta.

Goebbels je tozadevno ukazal v svoji lastnosti kot gauleiter mesta Berlina.

Poročila, ki so prispela pred tem pa javljajo, da se berlinsko prebivalstvo že seli iz mesta v strahu pred zavezniškim bombardiranjem. Ljudje so namreč prepričani, da bodo zavezniški letalci sedaj, ko so razdejali Hamburg in ga izpremenili v kup gorečih razvalin, posvetili svojo pozornost Berlinu.

Reuterjeve brzojavke iz Stockholma tudi poročajo, da so nemške oblasti odredile evakuacijo vseh šolarjev iz Berlina kakor tudi vseh onih civilistov, ki niso v mestu neobhodno potrebni.

Kako je bil Mussolini strmooglavljen

Ko je hotel vstopiti v svoj avto, so ga vojaki prijeli, potisnili v ambulančni voz ter odpeljali.

LONDON, 31. julija. — Zdaj je prišlo na dan, kako je bil Mussolini strmooglavljen.

Časopis Gazzetta Del Popolo, ki izhaja v Turinu, poroča, da se je odpeljal Mussolini po seji Fašističnega velikega sveta na neko razstavo poljskih pridelkov, kjer je nameraval razdeliti kmetom darila.

Kralj je poklical Mussolinija z razstave ter ga je pozval, naj predloži svojo resignacijo. Mussolini pa je odgovoril, da mu bo lahko zatrti ljudsko nezadovoljstvo, nakar se je obrnil, da bi se odpeljal s svojim avtom. Toda ko je prispel do svojega avtomobila, so stopili k njemu vojaki, ki so ga prijeli, ga potisnili v ambulančni voz ter ga neznanokam odpeljali.

Novica, da je Mussolini vržen je pričela krožiti s šepetanjem, nakar se je izpremenila v grmenje. Ljudstvo je pridrl na ulice, kjer je pričelo trgati Mussolinijeve slike in kričati "Mir, mir!"

Pozneje je ljudstvo navalilo na fašistične urade in ustanove ter jih oplnilo.

IZ PENNE.

Družina Ludvik, iz Strabane, Pa., je pred kratkim prišla na obisk v Cleveland, in ker ji naša metropola ugaja, se bo najbrže preselila semkaj. Začasno se nahaja na 1916 Chickasaw Ave.

Visoka cena japonskega zavojevanja na Pacifiku

V dveh tednih je bilo pogreznjenih devet japonskih vojnih ladij. — Tudi njihove letalske izgube so visoke.

Zavojevanje južnozapadnega pacifičnega otočja Japonce silno drago stane. Samo v preteklih dveh tednih so bile pogreznjene sledeče japonske ladje: dve lahki križarki, šest rušilcev in ena ladja za oskrbovanje hidroplanov ali pomorskih letal, pet nadaljnjih rušilcev pa je bilo poškodovanih.

V istem času pa je bilo sestreljenih 146 japonskih letal, dočim jih je bilo 46 uničenih na zemlji.

Poleg tega so zavezniški bombniki pogreznili 63 japonskih bark, 30 pa so jih poškodovali.

Poročilo generala MacArthurja naznanja, da je bilo na Munda vrženih zopet 27 ton bomb. Slabo vreme je zavrla ofenzivo kopnih čet na centralnih Solomonih.

POGREB

Pogreb Joseph Widmarja se bo vršil v torek zjutraj ob 9:30 uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Vida in nato v družinsko grobnico na Calvary pokopališče. Na pogreb je dospel tudi brat pokojnika, S. Sgt. Charles Widmar, iz Camp Lee, Va.

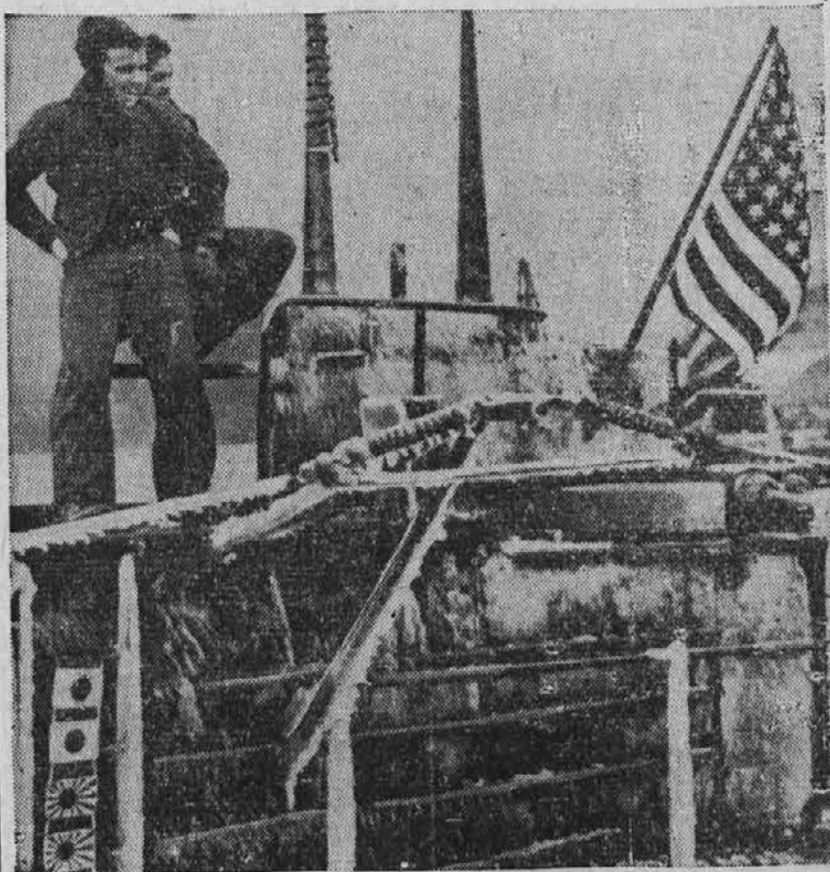
SEJA PROGRES. SLOVENK

Jutri večer se vrši seja Progresivnih Slovenk, krožka št. 1 v navadnih prostorih. Nadzorni odbor se prosi, da pride ob 7. uri. Prosi se tudi vse članice, da predložijo svoje račune od zadnjega bazarja, da se jih bo moglo zaključiti. Odbor se zahvaljuje trgovinam Grdina, Mandel Dept. Store in Waterloo Dept. Store za blago, ki so ga darovale za bazar.

POPRAVEK

V podnaslovu sobotnega lista, v katerem je bilo govora o bombardiranju Hamburga, bi se moralo pravilno glasiti: "Tekom enega tedna je padlo samo na Hamburg več ton razstreliv (ne razstrelitev!) kakor v treh mesecih na London."

Na stolpiču ameriške podmornice

Na stolpiču z ledom pokrite ameriške podmornice, ki je pravkar zavezila v neko arktično pristanišče, vidimo dva njena mornarja. Podmornica je priplula s Pacifika, kjer je potapljala japonske ladje.

AMER. LETALCI NAPADLI RUMUNSKA OLJNA POLJA

Olje gori. Nemci zasegli 15 laških podmornic ter razorožujejo Italijane

PODMORNICA BO ODVEDLA PAPEŽA NA VARNO

KAIRO, Egipt, 1. avgusta. — Sto pet in sedemdeset ameriških bombnikov, ki so morali preleteti tja in nazaj 2.400 milj, je bombardiralo rumunska oljna polja v Ploestiju, katera so izpremenjena v morje plamenov.

Napad na Ploesti

Ameriški bombniki so napadli naprave iz višine tovarniških dimnikov ter vrgli nanje bombe, ki niso trenutno eksplozivne, ker bi bile eksplozivne v tem slučaju nevarne bombnikom samim, ki so bombe vrgli. Ameriški letalci so vrgli na Ploesti 600.000 funtov eksploziv, ki so zažele sedmero ogromnih oljnih rafinerij kakor tudi že itak nizko moralo rumunskega ljudstva. Pri napadu je sodelovalo 2.000 specialno treniranih ameriških letalcev.

S teh polj dobivajo Nemci 90 odstotkov svojega olja.

POLOZAJ V ITALIJI

Včeraj je zbežalo iz italijanskih mest milijone Italijanov v strahu pred točo bomb, ki bodo pričele padati na Italijo, ker ni vlada premierja Badoglija ničesar odgovorila na Eisenhowerjev poziv, da ima Italija nemudoma in brezpogojno položiti orožje.

Tri milijone Italijanov beži

Poročila iz Švice naznanjajo, da je 3 milijone Italijanov sledilo pozivu generala Eisenhowerja, ki jih je pozval, naj zbeže iz mest, katera bodo zopet silno bombardirana.

Angleške bojne ladje so večeraj zjutraj bombardirale mesto Crotone, važen center za izdelavo kemikalij v južni Italiji.

Razoroževanje Italijanov

Dokazi sovraštva med Nemci in Italijani se čedalje bolj kupičijo. Na Kreti so Nemci razorožili nekatere tamošnje italijanske garnizije. Neka garnizija pa se ni dala razorožiti ter je pričela streljati na Nemce.

Italija je že toliko kot iz vojne. Italijansko ljudstvo je izmučeno, sestrano in prestrašeno ter pripravljeno k brezpogojni predaji. Toda italijanska vlada je stisnjena med zavezniške in Nemce.

Načrt glede papeža

Italijani vedo, da bodo Nemci nemudoma bombardirali Rim, čim Italija položi orožje. Za ta slučaj imajo zavezniški pripravljen načrt, da odvedejo papeža s podmornico iz Italije na varno.

Prihajanje Nemcev v Italijo

Preko Brennerjevega prelaza prihaja v Italijo vedno več nemškega vojskovanja, ki se bo utrilo na obrambni črti v severni Italiji.

Nemci so zasegli na Jadranu že petnajst italijanskih podmornic ter si prizadevajo dobiti v svojo oblast vso italijansko mornarico.

Odklon italijanskih pogojev

Maršal Badoglio je sporočil generalu Eisenhowerju, da bo Italija kapitulirala ter odpoklicala svoje čete iz Jugoslavije in Grčije in jih bo koncentrirala v Albaniji, katero si hoče obdržati. V zameno pa zahteva Badoglio, da se Italije ne sme vporabljati kot vojne baze v ofenzivi proti Nemčiji. Zavezniški so te protipogoje odklonili.

Stanje berlinskega prebivalstva meji na paniko

Prebivalstvo Berlina koplje z mrzlično naglico v parkih zakope in zaklone pred bombami.

STOCKHOLM, 1. avgusta.

Poročila iz Berlina naznanjajo, da je stanje v Berlinu skoro slično paniki, ker ljudstvo pričakuje, da bo postal zdaj Berlin tarča bomb zavezniškega letalstva.

Brzojavka naznanja, da so bili Berlinčani danes zjutraj zgodaj na nogah in da so odhiti v parke, kjer kopljejo zakope in zaklonišča proti bombam. Nacisti pozivajo z oficijelno proklamacijo Berlinčane, naj "mobilizirajo svojo duhovno moč."

Danes je jasno, da je mogoče izpremeniti Berlin v razvaline, kakor je bil izpremenjen v razvaline Hamburg. Nacijske oblasti so v četrtek ukazale, da se imajo vsi, kolikor jih je še ostalo v Hamburgu od 1.600.000 prebivalcev, nemudoma izseliti iz razvalin.

Ceste, ki vodijo iz Hamburga, so natrpane ljudi, ki beže na vrat na nos iz porušenega mesta.

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

(Nadaljevanje)

"Kaj?" se je vprašala Marjanica. "Saj sem slišala, gotovo sem slišala, njegov glas je bil." Tedaj pa se je domislila, da je vendar nemogoče, da bi jo bil ogovoril Juri, ki leži bolan. Vendar se je ozrla Marjanica na okna. Bila so vsa zaprta. Tedaj je Marjanica zatrpeta in pobegnila v kuhinjo. Tu ji je stopila Pečanka naproti.

"Kje je Juri?" je sopla Marjanica burno. Začudena jo je pogledala Katra.

"Slišala sem ga, vprašal je po Anici!" je pravila dekla.

"Sanjala si!" je odvrnila Katra. "Saj je zaspal!" Marjanica ni odgovorila nič. Njeno obličje pa je preletel še hujši strah.

"Kaj ti je?" je skoro viknila Katra.

"Zopet jo je klical!" je šepetala Marjanica.

"Ti noriš!" je rekla Katra. Marjanica jo je prišla za roko in z drhtečim glasom je govorila:

"Spomin je bil! Umrl bo. Le po vas prosim, pošljite po gospoda, ljubi Bog, pošljite, pošljite!" In Marjanica se je drhteč zgrudila na stol, medtem ko je odšla tudi tašča sedaj vznemirjena k sinu. Nekaj hi-pov pozneje se je vrnila in rekla:

vratih v svojo sobo. Svetla dnevna luč je padala skozi vrata. Vstopila je. Toda pri prvem koraku je odrevenela, ko da je ugledala gorečo Sodom. Z ustnicami je gibalala, ali slišnega glasu ni bilo čez nje. Premikala je noge, ali kakor vkovane so bile. Tam ob oknu, kjer se je svetil v dnevni luči grm na dan poroke zasajenega rožmarina, in je žarel snop rdečih žarkov, odbijajočih se od nekod, je slo-nel nekdo s povešeno glavo, oblit od žarkov rdečih. Tedaj pa je Anica spoznala, da je ob-lit tudi po beli srajci doli od teh žarkov; in da je oblita bela stena in beli pod.

"Kri!" je zastokalo v nji. Premaknile so se ji noge. Pla-nila je k oknu. Globok vzdih se je izvil tedaj v rožmarin, vse telo, dozda slonečega, je zadrgetal, in Anici se je zgru-dil v roke njen mož, njen Juri ... mrtev.

"Juri," je govorila z brez-izraznim nasmehom, "prišla sem, glej, prišla sem!"

Toda mož je ni čul več. Te-žek ji je ležal v rokah in ji pol-zel iz njih. S polzečim telesom se je zgrudila tudi Anica.

"Juri, Juri, ali me ne slišiš?" Tedaj je začutila, da drži v roki košček papirja. Z nekako brezmislennostjo je razgrnila listič. Dvoje težkih, krvavih srag je bilo na njem. Anica je listič obrnila. Spoznala je pi-savo svojega moža in je čitala, ne da bi umela, kaj čita: "Pre-kličem ..."

V naslednjem trenutku se je ozrla začudena okoli sebe. Pre-tresljiv jok je napolnil sobo. Anica je opazila Marjanico s Katro na vratih in slišala šepetati taščo: "Mrtev!"

"Mrtev," je ponovila Anica ko otroci in čutila, da plove ne-

kam v neznano. Nekam v sivo meglo, iz katerega vstaja brez-končno veliko, sivorjavo oko! Anica je zatrepetala:

"Sodba" ...

II. DEL.

16. "Sin naj bo!"

Somrak je bil v kuhinji, in samo zdaj pa zdaj je razsvetil ostreje goreči čok mračne kote in troje resnih ženskih obrazov ob ognju. Čok je bolj tlel ko gorel in ker ni bil popolnoma suh, je nekaj cvililo in pelo v njem, tako žalostno, tako tože-če, da bi bilo človeka skoro gro-za v tem mračnem, mrzlem vzduhu. Troje žen pa je sedelo z resnimi, topimi obrazi v ku-hinji, in očitno jih ni bilo groza, ne, še nekake vrste zado-ščenje, ko da izpolnjujejo svo-jo vestno službo, je bilo v nji-hovih obrazih, suhih, žoltnih, sta-rikavih. Ali so bile sploh to žen-ske kršene in mrjoe? Niso bi-le morda duhovi, ki vodijo in spremljajo življenje človeka? Grška pravljiva vsaj pripove-duje o treh ženah, ki spremlja-jo življenje človekovo. Prva za-snuje nit življenja človeku pri rojstvu: Kloto; druga prede nit s koščeniimi, neumornimi prsti: Lahezis, in ne počije prej, do-ker ne prereže tretja, Atropos te niti in človek ne umrje. Ali so bile te žene Parke? Ali mor-da slovenske rojenice?

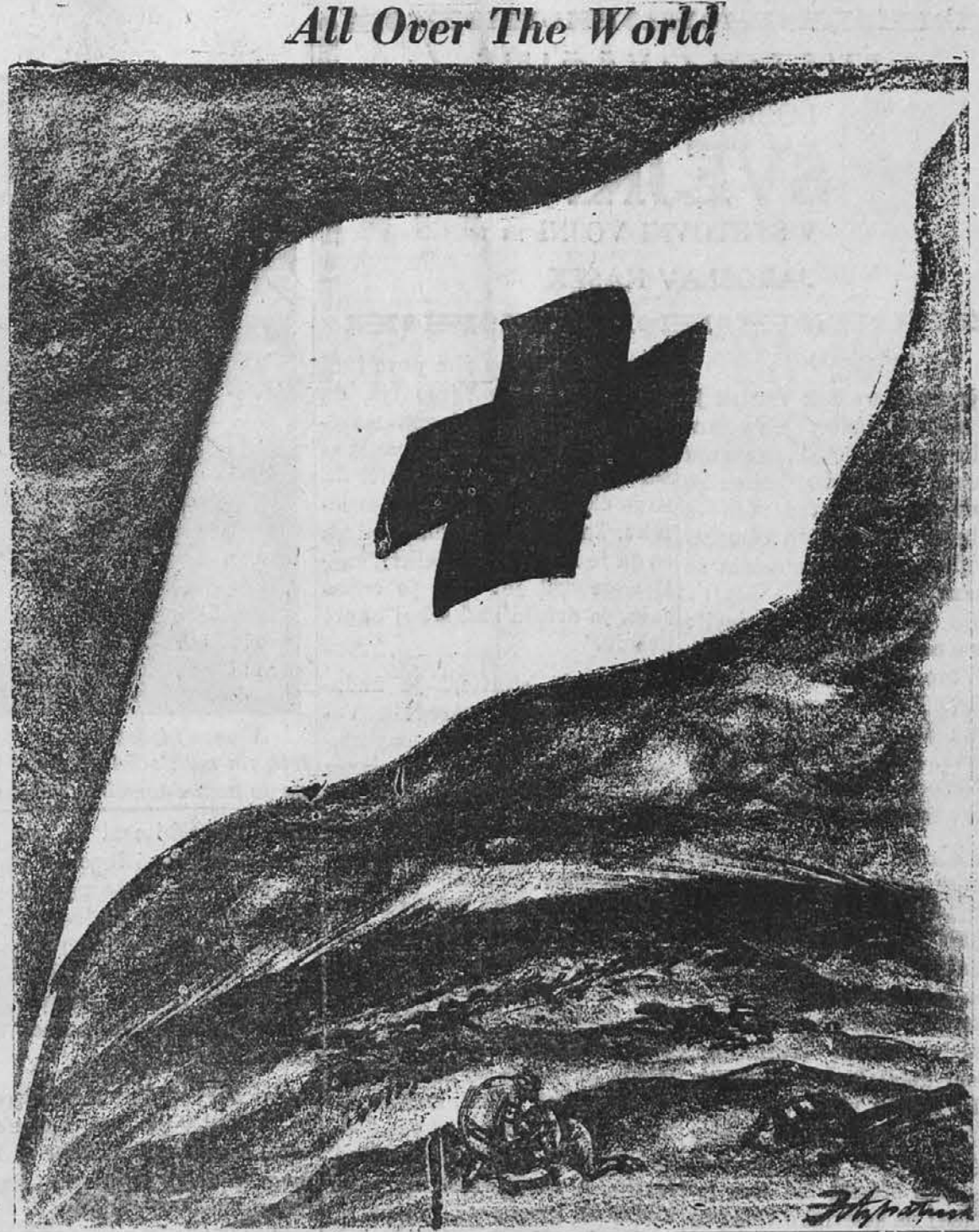
(Dalje prihodnjik)

GET SPEEDY
RELIEF FROM
ITCH AND BURN

THEN WALK AND SIT IN COMFORT

Use Poslam—the CONCENTRATED
ointment—as thousands have.
The oily base HOLDS Poslam's
medication on the smarting skin
to cool and soothe that agonizing
itch and burn. Sold from coast to
coast for 35 years. Ask your
doctor. Only 50c, all drug stores.

POS-LAM

Kapetan z zrakoplovom dovažja slaščice in druga jedila v poplavljene kraje v Beardstown, Ill.

kajo svojim srbskim tovarišem pravico, da razveljavijo spora-zum z leta 1939, ki bi jim dal priliko, da Hrvatom ponudijo kakšno drugo, "blago" formo samouprave, in to kljub temu, da je bil sporazum potrjen v jeruzalemski deklaraciji vlade v izgnanstvu z dne 4. maja 1941.

Splošno prevladuje mnenje, da Srbi ne bodo hoteli privoliti v to, da bi se javno obsodilo vse one, ki rovarijo proti obno-vitvi Jugoslavije, ker baje Hr-vati zahtevajo celo, da se obtoži poleg drugih tudi jugoslovan-skega ambasadorja v Zedinjenih državah, Konstatina Fotića, in srbski dnevnik iz Pittsburgha "Amerikanski Srbroran."

JUGOSLOVANSKA VLADA
V NOVI KRIZI

Casniška agencija Overseas News Agency v New Yorku nam je dostavila sledeče poro-čilo iz Londona, datirano 15. julija:

Jugoslovanska vlada v iz-gnanstvu, ki se je šele pred dvema tednoma izkopala iz ve-like krize, se je v najbolj kritič-nem trenutku te vojne zopet za-motala v novo krizo.

Poročajo, da je bila seja mi-nistrskega sveta zopet odložena, ne da bi bil določen rok za novo sejo. Seja je bila baje preki-njena, ker so srbski člani vlade odbili več hrvaških predlogov, katere je podal podpredsednik vlade, dr. Juraj Krnjević, z zahtevo, da se jih vključi v vladno deklaracijo. V vseh kro-gih Zedinjenih narodov pričaku-jejo to deklaracijo jugoslovan-ske vlade z največjo nestrpli-vostjo. Tako principijelno izja-vo je poskusil sestaviti že bivši ministrski predsednik Slobodan Jovanović, a njegov naslednik, Miloš Trifunović jo je revidiral.

Ta načelna deklaracija, ki je bila na razpravi na seji kabi-neta pretekli teden, priznava dejstvo, da obstajajo tri razli-čne narodnosti: srbska, hrvaška in slovenska. Izjava zahteva na-to obnove vseh osnovnih ju-goslovanskih državnih ustanov, in sicer v duhu prenovljene in pomlajene demokracije. V tem smislu deklaracija priznava tu-di načelo federalitve ureditve.

"Doba unitarizma je stvar preteklosti," je rečeno v načr-tu izjave, "in bodočnost je ne-federativni organizaciji, ki bo more biti podlaga za bodočo fe-dovaljevala Srbom, Hrvatom in Slovincem, da sodelujejo v naj-

lepši harmoniji, ne da bi bila kateremu koli izmed teh nara-dov zanikana pravica do razvo-ja njegove posebne narodne in-dividualnosti."

V tem načrtu izjave je reče-no tudi, da so jugoslovanski vojni cilji: "Obnove v Jugoslavi-je, večje in močnejše od stare Jugoslavije, in povrh tega re-organizacija države v pravem demokratičnem duhu."

Podpredsednik vlade, Juraj Krnjević, je predložil v svrhu dopolnitve te izjave naslednje točke:

- 1.) Da se znova potrdi srbsko-hrvaški sporazum z dne 26. avgusta 1939, ki je ustanovil hrvaško banovino kot avtonom-no federativno ednico Hrvatov.
- 2.) Sporazumno priznanje, da bo vsak narod posebej in vsak zase, torej Srbi, Hrvati in Slo-venci, ne pa ljudstvo Jugoslavi-je kot celota, odločal z večino glasov o stvarni ureditvi in bo-doči organizaciji Jugoslavije.
- 3.) Kazenski postopek proti vsem onim osebam v domovini in izven nje, ki rovarijo proti obnovitvi zedinjene Jugoslavi-je, kakor tudi proti onim, ki si prizadevajo poglobiti spore med posameznimi narodnimi deli ju-goslovanske države.

Srbski člani vlade trde, da načelo federalizma brezpogojno vsebuje idejo, da mora narod kot celota odločati o bodoči or-ganizaciji režima. Njim ni nič do tega, da potrdi sporazum iz leta 1939. Njihovo naziranje je, da je pogajanja za sporazum vodil knez Pavle, ki ni upošte-val narodnostnih razmer in zahtev posameznih pokrajin.

Srbski člani vlade trde, da stari sporazum ni več veljaven in ne more biti podlaga za bodočo fe-dativno strukturo države.

Hrvati pa s svoje strani odre-

(Director Office of War In-formation-a, Elmer Davis, je ostro obsodil časopis "Ameri-kanski Srbroran" zaradi njego-ve politike pisanja, ki po mne-nju Elmer Davisa podpira na-cistično propagando. Izjavil je tudi, da je ministrstvo pravo-sodja opazovalo omenjeni dnev-nik že dalje časa.)

V vseh jugoslovanskih krogih v Londonu vlada največje in-enoglasno razočaranje nad tem, da se je nova vlada pokazala ne-sposobno najti jasne in določne smernice za novo jugoslovansko državno politiko.

Oglašajte v . . .
Enakopravnosti

For a Better Day
U.S. WAR BONDS

In Alsace-Lorraine even the family names have been taken from the residents and Germanized names substituted. Century-old French streets of Mulhouse, Stras-bourg, Metz have been given Nazi names. In their effort to destroy all French culture in these prov-

inces the Germans are burning libraries—even the privately owned French cook books. In Strasbourg alone nearly 20,000 homes have been damaged in this war but the residents still pray for allied bomb-ers to come over again with their block busters.

In America our war efforts are tranquil, but nevertheless they must be determined if we are to de-feat Hitler.

Buying War Bonds every pay day is one good way to exhibit our determination to aid in the war effort.

WSS 7412 U. S. Treasury Dept.

NOVI SVET PONUJA SVOJO KRI
LJUDSTVOM STAREGA SVETA

• Ali naj manj storimo za ljudstvo Evrope kot pa smo storili za njih vino-grade? Pred več leti, ko je kuga uničila njih vinogra-de, se je tja poslalo ameri-ške cepitve, da bi se oži-

velo trtno industrijo v sta-ri domovini. Evropske trte so bile oživljene in zbolj-šane, ker je bila ameriška trta, ki je bila prvotno od tam, ojačena tukaj.

Te ideje so postale zaželjive in praktične; tako ameriške v uvajanju in tako univerzalne v sprejetju.

Mi želimo, da bi se vi—sleher-ni—seznanili s to idejo. Eno leto po predlaganju te ideje, je Louis Adamić izdal v brošuri "This Week," članek "After Victory—What?" (Po zmagi—Kaj?), ki je kratko in jedrnat poročilo o tej predlogi, ki je bila ojačena z obširno diskuzijo. Z zanimanjem boste čitali ta članek. Vi bi se morali takoj seznaniti s tem načrtom za zma-ga in mir. Pošljite 10c za po-kritje stroškov tiskovine in pošt-nine in pošljite na:

nemu ljudstvu osišča voljo do nadaljnjega bojevanja.

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA

ŠVEJKA

V SVETOVNI VOJNI

JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

Računski narednik Vanjek je sedel medtem zadovoljen v kantini in pripovedoval znanemu štabnemu naredniku, koliko se je dalo zaslužiti pred vojno z emajlnimi barvami in cementnimi pleskanji. Oba sta bila že natrkana.

Švejk je pristopil in javil: "Gospod rechnerfeldvebel, takoj morate iti v gomazin; eukfirar Fuchs z desetimi možmi tam že čaka. Boste fasali konserve. Pa morate teči laufšrit. Gospod oberlajtnant je že dvakrat telefoniral."

Vanjek pa se je zasmejal: "Saj nisem znorel, ljubček. Saj ne gori! Kadar bo gospod nadporočnik Lukaš tolikokrat odpravil marškompanije kakor jaz, bo šele lahko govoril in ne bo nikogar več brez povoda nadlegoval s svojim laufšritom. Jaz sem dobil že v regiment-skanciji takšen ukaz, da se jutri odpeljemo, da naj se pakira in naj bi se šlo fasat za pot. In kaj sem storil? Šel sem lepo semkaj na četrtinko vina: tu se prijetno sedi in pustim vse lepo na miru. Jaz poznam magacin boljši kakor gospod oberlajtnant in vem, kaj se na takšnih bešprehungah gospodov oficirjev pri gospodu obrstu govori. To si gospod obrst predstavlja le v svoji fantaziji, da so v magacinu konserve. Magacin našega regimeta pa ni imel nikoli nobenih konserv, nego jih je dobival le od slučaja do slučaja od brigade ali pa si jih je izposodil od drugih regimentov, s katerimi je prišel v stik. Samo benešovskemu regimentu smo dolžni nad tri sto konserv. Hehe! Naj si na bešprehungah pripovedujejo, kar si hočejo,

tako je. Sicer pa jim pove tudi magacin, ko pridejo tja, da so prismojeni. Niti ena marškompanija ni dobila na pot konserv. Kajne, ti stara klada?" — se je okrenil k štabnemu naredniku. Ta pa je ali dremal ali pa se ga je loteval mal delirij, kajti odgovoril je: "Ko je odhajala, je držala nad seboj odprt dežnik."

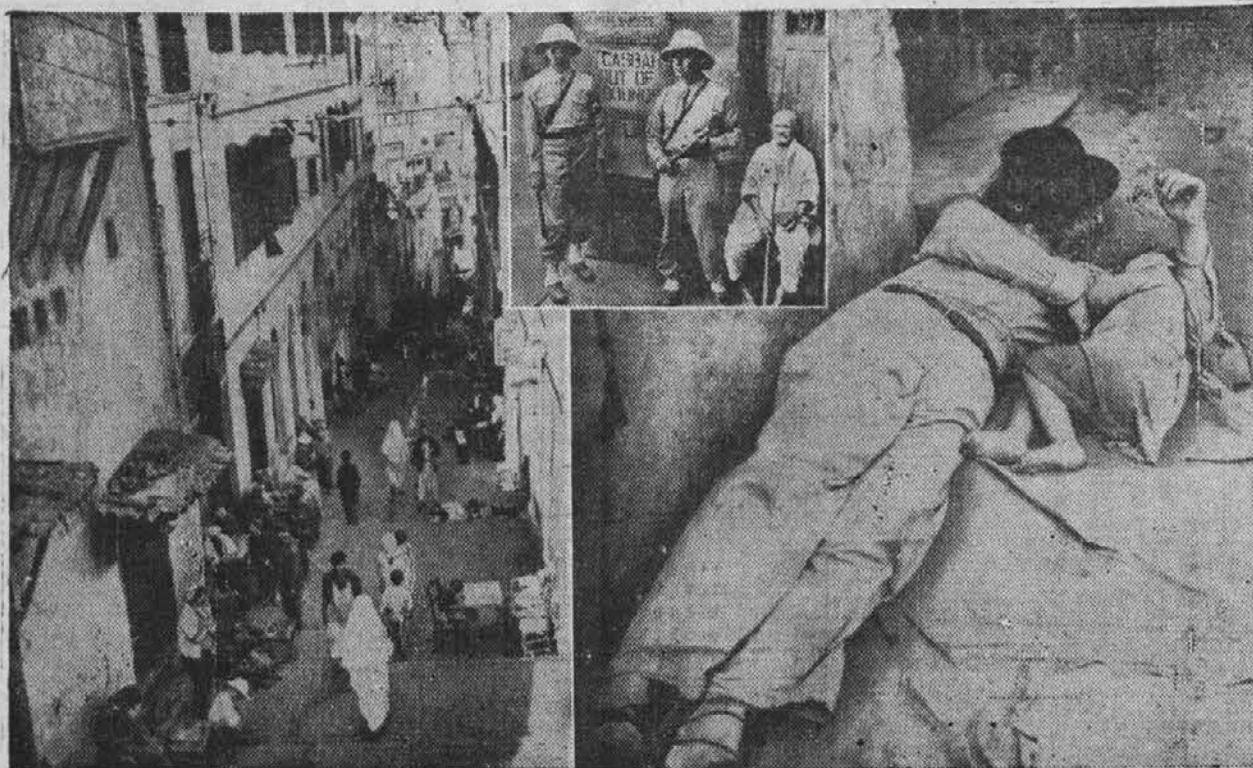
"Najbolj storite," je nadaljeval računski narednik Vanjek, "ako pustite vse, naj plačva kamor hoče. Ako so danes pripovedovali v regiment-skanciji, da se jutri odpeljemo, ne sme tega verjeti niti dojenček. Ali se mar moremo odpeljati brez vagonov? Na kolodvoru nimajo niti enega praznega vagona. To je bilo ravno tako s poslednjo marškompanijo. Takrat smo stali dva dni na kolodvoru in čakali, da se nas kdo usmili in pošlje po nas vlak. In potem nismo vedeli, kam se odpeljemo. Niti obrst ni vedel tega: že smo prevzili vso Madjarijo, a še zmerom ni vedel nihče, ali gremo na Srbsko ali na Rusko. Končno so nas prišilili na Duklo, kjer so nas raztepli, in šli smo se sformirati znovega. Le ne prenačite se! Vse se počasi pojasi, zakaj hitrica ni nikoli dobra. Jawohl, nochamol."

"Vino imajo tukaj nenavadno dobro," je govoril Vanjek dalje in ni niti poslušal, kaj blebete zase štabni narednik. "Najpa-metneje storite, švejk, če tudi prisedete..."

"Ne morem," je odgovoril dobri vojak švejk z največjim premagovanjem samega sebe. "Moram v kancijo; kaj, če bi kdo telefoniral!"

"Pa pojdite no, ljubček zlati;

Prizori iz Alžira

V mestni del Casbah v Alžiru ne sme stopiti noben tujec. Na levi je ulica v tej mestni četrti, na mali sliki na sredini vidimo dvojico ameriških vojakov, ki stražita vhod v Casbah, na desni pa je neki domačin s svojim otrokom, ležeč kraj ulice v tem mestnem delu.

toda zapomnite si za vse življenje, da to ni lepo od vas in da pravi ordonanc ne sme biti nikoli tam, kjer ga je treba. Ne smete se tako goreče gnati v svoji službi. Zares, nič ni gršega, nego splašen ordonanc, ki bi hotel vso vojsko požreti, duša moja."

Ali švejk je bil že za dvermi in je hitel v pisarno. Vanjek je ostal sam, kajti nikakor ni bilo mogoče reči, da bi mu štabni narednik delal družbo.

Popolnoma vase zatopljen je štabni narednik blebetal, gladeč četrtinko vina, prečudne reči brez zveze češki in nemški: "Mnogokrat sem šel skozi vas in niti slutil nisem da je na svetu. In einem halben Jahre habe ich meine Staatsprüfung und meinen Doktor gemacht, Lucie. Erscheinen sie in schön ausgestatteten Banden—morda da je tu kdo med vami, ki se tega spominja."

Vanjek si je iz dolgega časa zabobnal marš, a dolgo se mu ni bilo treba dolgočasiti, kajti vstopil je kuhar častniške menaže, Jurajda, in se prismoil na stol.

"Danes smo dobili povelje," je jecjal, "da moramo iti fasat konjak za pot. Ker pa pletenke za rum še nismo imeli prazne, smo jo morali izprazniti. To nam je dalo. Popolnoma sem se uštel s porcijami, in ker je prišel gospod obrst prepozno, ni ostalo zanj nič več. Pa smo mu torej naredili omeleto. To vam je špas!"

Kuhar Jurajda je začel modrovati, kar se je docela strinjalo z njegovim bivšim poklicem. Izdajal je namreč pred vojno okultistični časopis in knjižnico "Skrivnosti življenja in smrti." Med vojno se je vstulil v polkovno kuhinjo in prav pogosto pripalil kakšno pečeno, ker se je zatopil v čitanje prevodov staroindijskih suter Pragua Paramita (Sporočena modrost). Polkovnik Schröder ga je imel rad kot posebnosti v polku, kajti katera častniška kuhinja se je mogla pobahati, da ima kuharja okultista, ki je — zroč v uganke življenja in smrti — presenečal vse s tako dobro pljučno pečenko ali s takim ragujem, da je pod Komarovim smrtno ranjenim poročnikom Dufek neprestano klical Jurajdo!

"Da," je rekel sčista jasna Jurajda, ki se je držal jedva na stolu in je smrdel na deset korakov po rumu, "rekel sem gospodu obrstu: 'Ali imate, gospod obrst, dovolj sile, da premagate zlo usodo, ki vam je za danes odrekla telečjo pečenko?' V karmi je določeno, da dobite nocoj za večerjo znamenito omeleto s sesekljanimi in dušnimi telečjimi jetrcami."

Kuhar-okulist se je zavil v plašč molčanja, si podprl glavo in strmel na mokro, polito mizo...

Ko se je Vanjek vrnil pozno ponoči v pisarno, je našel švejka ob telefonu. Momljuje je

zlezal na kavalet in takoj zaspal. In švejk je sedel še vedno pri telefonu, ker pred dvema urama mu je sporočil nadporočnik Lukaš, da je še zmerom na bešprehungu" pri gospodu polkovniku, in mu je pozabil reči, da lahko odide od telefonja.

Potem mu je po telefonu povedal četovodja Fuchs, da je z desetorico mož ne le zaman čakal računkega narednika Vanjka, nego da je končno dogljal, da je skladišče zaklenjeno. Naposled je nekam odšel in deset mož se je drug za drugim vrnilo v svojo barako...

Včasih se je zabaval švejk s tem, da je snel slušalo in poslušal. Telefon je bil novega sistema, ki so ga uvedli pravkar v armadi in je imel to vrlino, da je bilo slišati jasno telefon-ske pogovore po vsej liniji. Tren se je prepiral s topničarskimi vojašnicami, saperji so grozili vojni pošti, vojaško strelišče pa se je togotilo na oddelek strojnih pušk.

A švejk je sedel vztrajno pri telefonu.

Seja pri polkovniku se je vlekla in vlekla. Polkovnik Schröder je razvijal najnovejšo teo-

rijo poljske službe in polagal posebno važnost na metalce min. Govoril je križemkrazem, o tem, kako je stala fronta pred dvema mesecema na jugu in na vzhodu, o važnosti točne zveze med posameznimi oddelki, o otrovnih plinih, o streljanju na sovražne aeroplane, o prehrani moštva na bojnem polju ter je prešel na notranje razmere v vojski. Razgovoril se je tudi o razmerju častnikov k moštvu, moštva k šaržam, o prebegih na frontah k neprijatelju in o tem, da je petdeset odstotkov čeških vojakov "politisch verdaechtig."

"Jawohl, meine Herren, der Kramarsch, Schreiner und Klofatsch."

Večina častnikov je pri tem premišljala, kdaj vendar že preneha dedek čenčati, toda polkovnik je vezal otrobe dalje o novih nalogah novih maršbataljonov, o padlih častnikih polka, o zepelinah, španskih jezdecih in o prisegi.

Takrat se je spomnil nadporočnik Lukaš, da švejk pri priseganju vsega bataljona ni bil navzoč in torej ni prisegel, ker je sedel tisto uro v ječi divizijskega sodišča.

ALI JE TREBA VAŠO STREHO NANOVO POKRITI?

Naša trdka je poznana kot ena najboljših v tem oziru, in delo, ki ga izvršimo je prvostavno in zadovoljivo v vsakem oziru. POPRAVLJAMO FORNEZE IN VRSMO KLEPARSKA DELA POKLICITE NAS, CE RABITE NOVO STREHO. DALI VAM BOMO PRORACUN BREZPLACNO

Universal Roofing Service

1515 ST. CLAIR AVENUE

Tel.: CH. 8376-8377 — OB VECERIH: ME. 4767

She wants to win an unpopularity contest!

Elizabeth Jenkins Seeks Title of

"Most hated by Axis in 1943!"

THE AXIS has probably never heard of Miss Elizabeth Jenkins—but she's doing her level best to change that!

For example: Elizabeth works in an essential industry thereby releasing, in effect, a fighting man. And out of the salary she gets for her work she puts 22% into War Bonds, through the Payroll Savings Plan. She figures that her investment may help to maintain the three fighting men who are closest to her—her two brothers and her father.

"They're fighting for me, and I'm helping to buy their fighting tools!" says Elizabeth. Her father commands a brigade of the North Carolina State Guard. He saw action overseas in the last war and his stories have made Elizabeth keenly aware of the importance of her investment in War Bonds. He has explained that no matter how much spirit and fight a soldier has, he needs the best equipment money can buy. He has also pointed out that American soldiers are the best equipped in the world.

Miss Jenkins wants to keep them

that way, because in addition to her father, she has two brothers in the Army.

Lieutenant Tom is an anti-aircraft artilleryman. Captain Jack is in the Air Corps. So Elizabeth is reasonably sure that in one way or another, the Axis will hear from the Jenkins family in the near future!

Are you doing as much for America's future as Elizabeth Jenkins? Every dollar you can lend helps, so...

Figure it out for yourself:

Weren't there a few more dollars in your last pay envelope that could have gone into War Bonds—but didn't? Get out your pencil right now, and see if you can't boost the percentage you're putting aside for Uncle Sam—and yourself!

YOU'VE DONE YOUR BIT — NOW DO YOUR BEST!

BUY WAR BONDS AND STAMPS

In nenadoma ga je posilil smeh. Smeh je bil krčevit in je prevzel nekaj častnikov, med katerimi je sedel. Celo polkovnik se je zmedel in zaključil: "Gospodje, to ni prav nič smešno."

Potem so odšli vsi v častniško kazino, ker je polkovnika klical brigadni štab k telefonu.

Švejk pa je kimal dalje pri telefonu in naposled je sladko zaspal, ker je pozabil obesiti slušalo.

Nadporočnik Lukaš je izpil črno kavo in odšel domov, kjer je našel bradača Balouna, ko si je v čaši na spiritu cmaril salamo.

"Oprostite," je zajecjal, "dovolil sem si ... pokorno javljam..."

Lukaš ga je pogledal in v tem trenutku se mu je zdel Baloun kakor velik otrok, naivno bitje, in naenkrat mu je postalo žal, da ga je dal privezati zaradi njegovega velikega glada.

"Le skuhaj si, Baloun," mu je rekel in si odpenjal sabljo. "Jutri pa ti dam pripisati še porcijo kruha."

(Dalje prihodnjik)

Mali oglasi

UČITE SE SLOVENŠČINE ANGLEŠČINE

s pomočjo Dr. Kernove knjige Angleško-slovensko berilo

English-Slovene

Reader

Cena \$2.00

Strojni operatorji

tudi

učenci

za

DRILL PRESS

SCREW MACHINES

POTTER JOHNSTON

LOW SWING LATHE

ARC WELDERS

PUNCH PRESS OPERATORJI

TEŽAKI

Visoka plača na uro

The Cleveland Tractor Co.

19300 Euclid Ave.

TOVARNIŠKO DELO

100% obrambna tovarna

Izkušnja ni potrebna

Plača na uro, poleg "overtime" Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, morate predložiti izjavo, da lahko sprejmete drugo delo.

The Draper Mfg. Co.

E. 91 St. in Crane

1 blok južno od Union Ave.

IŠČE SE

stanovanje za odraslo družino; 4 ali 5 sob. Naslov se naj odda v uradu tega lista.

TOVARNISKI DELAVCI

Plača na uro

Veliko nadurnega dela

PARKER RUST-PROOF

2617 E. 76 St.

Išče se

stanovanje s 3 sobami. Ako kdo ima kaj takega med 69. in 80. cesto se prosi, da pusti naslov v uradu tega lista.

Rad bi dobil

velikega psa, policijske pasme, ali pa katere druge pasme, in dobro mačko. Sporočite: DOMINIK KRASOVEC, CHAGRIN HARBOR, Lake Shore Blvd., Willoughby 297.

Mali oglasi

HOTEL STATLER

potrebuje ženske za LIKANJE—Izurjene za delo na stroju za likanje moških oblek. Od 4-5 zvečer. Dobra plača.

PRI PECIVU—tedenska plača, obedi, uniforme.

POMOC V KUHINJI—tedenska plača, obedi, uniforme.

ZENSKA ZA PRIPRAVO OBEDOV 2 MRZLIMI MESI—Izurjena. Dobra tedenska plača, obedi in uniforme.

POTRBUJE MOSKE za:

PEKE—tedenska plača, obedi, uniforme.

POMIVACE POSODE, tedenska plača, obedi, uniforme.

BARBOY—tedenska plača, obedi, uniforme.

SPREJME SE NEDRŽAVLJANE

Znanje angleščine ni potrebno. Zglasite se v sobi 335 E. 12th in Euclid

9-5 dnevno 9-1 ob sobotah

IŠČE SE

MOŠKE

ZA DELO SKOZI CELO LETO

kot

VOZNIKI

in

ZUNANJI DELAVCI

NA JARDIH S PREMOGO

Državljanstvo izkazilo

in rojstni list se ne

zahteva

ZGLASITE SE TAKOJ

Izrežite ta oglas in ga prinesite seboj k sprejemniku pri

U. S. EMPLOYMENT SERVICE

1242 West 3rd St.

Gotovo prinesite ta oglas seboj, tamonjsi sprejemnik Vam bo takoj dal delo na COAL JARDU, ki je NAJBLIŽJI VAŠEMU DOMU.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Oskrbnik

ki se zastopi na sistem za greje (heating system), dobi dobro delo. Plača \$40 tedensko. Zglasite se po 6. uri zvečer v YALE THEATRE, 8105 St. Clair Ave.

ŽENSKÉ

MOŠKI

za

važno industrijo

Splošna tovarniška dela

Sihti se menjajo; nič ob

nedeljah.

Plača od ure

Arcrods Corp.

4437 E. 49

MI-8790

Južno od Harvard Ave.

Zglasite v delovnik

10. dop. do 5. pop.

Proves Wonderful For Itching Skin

To soothe itching, burning skin, apply medicated liquid ZEMO—a Doctor's formula backed by 30 years continuous success! For ringworm symptoms, eczema, athlete's foot or blisters due to external cause, apply ZEMO freely. Soon the discomfort should disappear. Over 25,000,000 packages sold. One trial convinces. Only \$2.50. Also 60¢ and \$1.00.

ZEMO

OGLAŠAJTE V

"ENAKOPRAVNOSTI"